

C/2025/211

8.1.2025

STATUT
OBSERWATORIUM UKŁADU TELESKOPÓW CZERENKOWA ERIC
(CTAO ERIC)

(C/2025/211)

Spis treści

	Strona
PREAMBUŁA	3
ROZDZIAŁ 1: ELEMENTY ZASADNICZE	4
Artykuł 1: Nazwa i siedziba	4
Artykuł 2: Zadania i działania	4
Artykuł 3: Dostęp do Obserwatorium Układu Teleskopów Czerenkowa	5
Artykuł 4: Ocena naukowa	5
Artykuł 5 : Upowszechnianie wyników badań naukowych	5
Artykuł 6: Prawa własności intelektualnej	6
Artykuł 7: Zatrudnienie	6
Artykuł 8: Zamówienia publiczne	6
Artykuł 9: Czas trwania	7
Artykuł 10: Likwidacja	7
Artykuł 11: Rozwiązanie CTAO ERIC lub zaprzestanie korzystania z przyznanych mu przywilejów podatkowych	7
Artykuł 12: System odpowiedzialności i ubezpieczenie	7
ROZDZIAŁ 2: CZŁONKOSTWO, STATUS OBSERWATORA, PARTNERSTWO STRATEGICZNE	7
Artykuł 13: Członkostwo, status obserwatora i podmiot reprezentujący	7
Artykuł 14: Przyjmowanie członków i obserwatorów	8
Artykuł 15: Partnerstwo strategiczne	9
Artykuł 16: Rezygnacja członka lub obserwatora/Pozbawienie członkostwa lub statusu obserwatora	9
ROZDZIAŁ 3 PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁONKÓW I OBSERWATORÓW	10
Artykuł 17: Prawa i obowiązki członków	10
Artykuł 18: Prawa i obowiązki obserwatorów	11

ROZDZIAŁ 4: ZASADY BUDOWY, EKSPLOATACJI I FINANSOWANIA	11
Artykuł 19: Budowa	11
Artykuł 20: Ulepszenie obserwatorium	12
Artykuł 21: Koszty budowy	12
Artykuł 22: Eksploatacja i koszty eksploatacji	12
Artykuł 23: Wycofanie z eksploatacji i koszty wycofania z eksploatacji	13
ROZDZIAŁ 5: ZARZĄDZANIE	13
Artykuł 24: Organy CTAO ERIC	13
Artykuł 25: Rada	13
Artykuł 26: Dyrektor Generalny	15
Artykuł 27: Komitet Administracyjno-Finansowy	15
Artykuł 28: Komitet Doradczy ds. Naukowo-Technicznych	16
ROZDZIAŁ 6: KWESTIE FINANSOWE	16
Artykuł 29: Zasoby	16
Artykuł 30: Rok budżetowy	16
Artykuł 31: Zasady audytu i zasady finansowe	16
Artykuł 32: Zwolnienie z podatku i akcyzy	17
ROZDZIAŁ 7: INNE POLITYKI	17
Artykuł 33: Polityka w zakresie danych	17
Artykuł 34: Polityka w zakresie umów ze stronami trzecimi	18
ROZDZIAŁ 8: SKŁADANIE SPRAWOZDAŃ KOMISJI	18
Artykuł 35: Składanie sprawozdań Komisji	18
ROZDZIAŁ 9: PRAWO WŁAŚCIWE, PRZYWILEJE I IMMUNITETY, SPORY, POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI	18
Artykuł 36: Prawo właściwe, przywileje i immunitety	18
Artykuł 37: Spory	18
Artykuł 38: Dostępność statutu	19
Artykuł 39: Postanowienia dotyczące rozpoczęcia działalności	19
ROZDZIAŁ 10: MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI I JĘZYK ROBOCZY	19
Artykuł 40: Miejsca prowadzenia działalności i język roboczy	19
ROZDZIAŁ 11: ZAŁĄCZNIKI	19
Artykuł 41: Załączniki	19

PREAMBUŁA

Republika Austrii

Republika Czeska

Republika Francuska

Republika Federalna Niemiec

Republika Włoska

Rzeczpospolita Polska

Republika Słowenii

Królestwo Hiszpanii

Europejska Organizacja Badań Astronomicznych na Półkuli Południowej (ESO)

zwane dalej „członkami założycielami”,

oraz:

Konfederacja Szwajcarska

zwana dalej „obserwatorem założycielem”,

UZNAJĄC, że badania prowadzone przez Obserwatorium Układu Teleskopów Czerenkowa, zwane dalej CTAO, będą miały ogromne znaczenie dla wielu różnych dziedzin astronomii, astrofizyki i nauk podstawowych oraz przyniosą korzyści społeczeństwu, ponieważ ułatwią zdobywanie wiedzy o kosmosie;

PRAGNĄC wzmocnić pozycję Europy i członków założycieli w zakresie badań na świecie, jak również zacieśnić współpracę naukową sięgającą poza granice państw i obejmującą różne dyscypliny,

BIORĄC POD UWAGĘ, że Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI) włączyło Układ Teleskopów Czerenkowa do swojego planu działania z 2008 r. oraz że w 2018 r. Układ Teleskopów Czerenkowa stał się wskaźnikiem referencyjnym ESFRI;

BIORĄC ZA PODSTAWĘ obecne Obserwatorium Teleskopu Czerenkowa (Cherenkov Telescope Observatory gGmbH), zasoby dostarczone przez jego członków i protokół ustaleń w sprawie zamiaru uczestniczenia w budowie i eksploatacji Układu Teleskopów Czerenkowa;

BIORĄC POD UWAGĘ, że zaangażowanie w CTAO i wniesienie wkładu na jego rzecz są możliwe w roli członka lub obserwatora CTAO ERIC (art. 13), partnera strategicznego na podstawie umowy o partnerstwie strategicznym (art. 15) lub strony trzeciej na podstawie umowy szczegółowej (art. 34);

BIORĄC ZA PODSTAWĘ umowy o przyjęciu zawarte między obecnym Cherenkov Telescope Observatory gGmbH oraz

- Istituto Nazionale di Astrofisica (INAF) w sprawie siedziby głównej w Bolonii (Włochy),
- Deutsches Elektronen-Synchrotron DESY w sprawie centrum zarządzania danymi badawczymi (SDMC) zlokalizowanego w Zeuthen (Niemcy),
- Instituto de Astrofísica de Canarias (IAC) w sprawie północnego układu teleskopów zlokalizowanego w Observatorio del Roque de Los Muchachos w La Palma (Hiszpania),
- Europejską Organizacją Badań Astronomicznych na Półkuli Południowej (ESO) w sprawie południowego układu teleskopów zlokalizowanego w obserwatorium Paranal La Silla w Chile;

ODNOSZĄC SIĘ do decyzji Rady ESO, udokumentowanej w ESO/Cou-2114 conf. rev. 2 z dnia 18.06.2024 r., dotyczącej konkretnych powodów uznania właściwości Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), o której mowa w art. 15 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 723/2009 w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC);

UZNAJĄC, że budowa CTAO stanowi kluczowy element europejskich działań na rzecz rozwoju naziemnych obserwatoriów nowej generacji na potrzeby astronomii bardzo wysokoenergetycznego promieniowania gamma oraz że CTAO będzie otwarte dla światowych społeczności astrofizyki i astrofizyki cząstek jako źródło danych pochodzących z unikalnych obserwacji astronomicznych promieni gamma bardzo wysokich energii;

PODKREŚLAJĄC, że CTAO ERIC będzie jednym z pierwszych przedsięwzięć międzyrządowych poświęconych konkretnie astrofizyce cząstek;

BIORĄC POD UWAGĘ, że ze względu na swój transdyscyplinarny charakter CTAO wzmocni powiązania między społecznościami fizyki cząstek i astrofizyki, ułatwiając przełomowe odkrycia naukowe, oraz że wraz z innymi nowymi obiektami CTAO przyczyni się do rozwoju powstającej dziedziny astronomii wieloaspektowej, która będzie stanowić podstawę nauki w XXI wieku;

OCZEKUJĄC, że inne państwa będą uczestniczyły w działaniach podjętych na mocy niniejszego statusu,

NINIEJSZYM UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

ROZDZIAŁ 1

ELEMENTY ZASADNICZE

Artykuł 1

Nazwa i siedziba

1. Ustanawia się europejską infrastrukturę badawczą pod nazwą Obserwatorium Układu Teleskopów Czerenkowa (CTAO).
2. CTAO ma formę prawną konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC) posiadającego osobowość prawną na mocy przepisów rozporządzenia (WE) nr 723/2009 i nosi nazwę Obserwatorium Układu Teleskopów Czerenkowa ERIC (CTAO ERIC).
3. CTAO ERIC ma swoją siedzibę statutową i siedzibę główną w Bolonii (Włochy).

Artykuł 2

Zadania i działania

1. Zadaniem CTAO ERIC jest budowa obserwatorium astronomii naziemnej promieniowania gamma, zgodnie z opisem w „Opisie naukowym i technicznym obserwatorium CTA” (konfiguracja alfa), oraz przyszła eksploatacja i modernizacja tego obiektu oraz wycofanie go z eksploatacji. Koszty budowy określono w księdze kosztów CTAO.
2. CTAO ERIC prowadzi m.in. następujące działania:
 - (a) wnosi wkład w najwyższej klasy badania naukowe, rozwój technologiczny, innowacje i rozwiązywanie problemów społecznych, tym samym stanowiąc dodatkową wartość zarówno dla rozwoju europejskiej przestrzeni badawczej (EPB), jak i w szerszym kontekście;
 - (b) zapewnia pełne wykorzystanie naukowe CTAO i jego zestawu instrumentów;
 - (c) udziela użytkownikom skutecznego dostępu zgodnie z polityką dostępu określoną w art. 3;
 - (d) przyczynia się do upowszechniania wyników badań naukowych;
 - (e) w optymalny sposób korzysta z zasobów i know-how; oraz
 - (f) wszelkie inne niezbędne działania związane z lit. a)–e).
3. CTAO ERIC realizuje swoje główne zadanie na zasadzie niedochodowej. CTAO ERIC może jednak prowadzić działalność gospodarczą w ograniczonym zakresie, pod warunkiem że jest ona ściśle związana z jego głównym zadaniem i nie zagraża jego realizacji. CTAO ERIC ewidencjonuje oddzielnie koszty i przychody ze swojej działalności gospodarczej i stosuje ceny rynkowe za świadczone usługi, a gdy ustalenie cen rynkowych jest niemożliwe – ceny pokrywające pełne koszty usługi powiększone o rozsądną marżę.

Artykuł 3

Polityka dostępu dotycząca użytkowników Obserwatorium Układu Teleskopów Czerenkowa

1. CTAO ERIC zapewni europejskim i międzynarodowym naukowcom (użytkownikom) skuteczny dostęp w oparciu o wartość naukową, wykonalność techniczną lub inne odpowiednie kryteria istotne dla celu CTAO ERIC. Ograniczoną ilość czasu obserwacji udostępnia się na potrzeby wniosków o wartości naukowej przedłożonych przez badaczy niepowiązanych z żadnym członkiem, partnerem strategicznym, stroną trzecią ani obserwatorem, zwanych dalej innymi użytkownikami, na szczególnych warunkach dostępu określonych przez Radę.
2. Dostęp do CTAO może mieć formę dostępu do czasu obserwacji CTAO lub do archiwalnych produktów CTAO związanych z danymi (art. 33). Szczegóły dotyczące dostępu określa się w polityce dostępu przyjętej przez Radę (art. 25 ust. 13 lit. j)), która określa poszczególne rodzaje wniosków i zapewnia odpowiedni poziom możliwości na potrzeby dotychczasowych dużych programów (kluczowe projekty naukowe).
3. Dyrektor Generalny odpowiada za przydział czasu w drodze organizacji procesu wzajemnej oceny, w ramach którego ocenia się doskonałość naukową i wykonalność wniosków, oraz za zarządzanie tym procesem. Procedury i kryteria oceny podaje się do publicznej wiadomości na stronie internetowej CTAO ERIC. Dyrektor Generalny co roku składa Radzie sprawozdanie z przydziału czasu.
4. Czas dla użytkowników oznacza czas obserwacji pozostały po uwzględnieniu gwarantowanego czasu obserwacji wynikającego ze zobowiązań umownych CTAO ERIC. Czas dla użytkowników będzie podzielony na czas dostępny na potrzeby standardowych wniosków na zasadach otwartych i czas dostępny na potrzeby kluczowych projektów naukowych (KSP) dla dużych dotychczasowych programów, czas obserwacji dostępny dla innych użytkowników ze społeczności międzynarodowej oraz czas w gestii Dyrektora Generalnego (DDT). Definicje te zawarto w opisie naukowym i technicznym CTAO.
5. Inni użytkownicy wnoszą wkład w koszty eksploatacji związane z korzystaniem przez nich z CTAO, jak określono w polityce dostępu i odpowiednich umowach o partnerstwie.
6. Przepis w art. 3 ust. 5 nie ma zastosowania do przydziałów czasu przyznanych przez CTAO ERIC na podstawie umów specjalnych (np. umów o przyjęciu).

Artykuł 4

Ocena naukowa

Komitet Doradczy ds. Naukowo-Technicznych (art. 28) co roku poddaje działalność naukowo-techniczną CTAO ERIC ocenie. Informacje szczegółowe określa się w polityce oceny naukowej przyjętej przez Radę (art. 25 ust. 13 lit. k)).

Artykuł 5

Upowszechnianie wyników badań naukowych

1. Rolą CTAO ERIC jest ułatwianie prowadzenia badań naukowych oraz ogólnie zachęcanie do udzielania dostępu do danych naukowych na zasadach otwartych. Niezależnie od realizowania tej zasady CTAO ERIC promuje wysokiej jakości badania i wspiera kulturę „najlepszych praktyk” poprzez działalność szkoleniową.
2. CTAO ERIC zwraca się do użytkowników o podanie wyników badań do wiadomości publicznej i udostępnienie ich wyników za pośrednictwem CTAO ERIC.
3. CTAO ERIC przyjmuje własną politykę upowszechniania (art. 25 ust. 13 lit. l)). Polityka upowszechniania obejmuje opis poszczególnych grup docelowych, a celem dotarcia do odbiorców CTAO ERIC wykorzystuje różne kanały, takie jak portale internetowe, biuletyny informacyjne, warsztaty, obecność na konferencjach, artykuły w czasopiśmie, magazynach i gazetach codziennych.

Artykuł 6

Prawa własności intelektualnej

1. Pojęcie „własności intelektualnej” rozumie się zgodnie z art. 2 Konwencji o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, podpisanej w dniu 14 lipca 1967 r.
2. CTAO ERIC przyjmuje własną politykę w zakresie praw własności intelektualnej (art. 25 ust. 13 lit. m)).
3. CTAO ERIC jest posiadaczem praw do własności intelektualnej powstałej w wyniku działalności prowadzonej na podstawie niniejszego statutu, w tym między innymi praw do własności intelektualnej wytworzonej przez pracowników zatrudnionych przez CTAO ERIC, z wyjątkiem przypadków objętych odrębnymi umowami lub przypadków, w których obowiązujące przepisy prawa lub niniejszy statut stanowią inaczej.
4. Istniejąca własność intelektualna członków lub podmiotów ich reprezentujących pozostaje ich własnością. W razie potrzeby i na podstawie umów szczegółowych udziela się CTAO ERIC odpowiednich licencji.

Artykuł 7

Zatrudnienie

1. CTAO ERIC jako pracodawca stosuje politykę równości szans. Umowy o pracę regulują przepisy państwa lub terytorium, w którym zatrudnia się pracowników.
2. Z zastrzeżeniem wymogów prawodawstwa krajowego każdy członek dąży do ułatwienia w ramach swojej jurysdykcji przemieszczania się oraz pobytu zaangażowanych w realizację zadań CTAO ERIC obywateli członków, obserwatorów i partnerów strategicznych oraz członków rodzin tych obywateli.
3. Procedury wyboru kandydatów na pracowników CTAO ERIC są zgodne z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji i poszanowania równości szans. Rekrutacja i zatrudnienie nie mogą mieć charakteru dyskryminującego.
4. CTAO ERIC zachęca do tworzenia zinstytucjonalizowanej reprezentacji pracowników.

Artykuł 8

Zamówienia publiczne

1. CTAO ERIC traktuje podmioty pragnące wziąć udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz podmioty biorące udział w przetargu na takich samych warunkach i w sposób niedyskryminujący, niezależnie od tego, czy siedziba podmiotu znajduje się na terytorium Unii Europejskiej czy poza nim. Szczegółowe przepisy dotyczące procedur i kryteriów udzielania zamówień określa się w polityce zamówień publicznych przyjętej przez Radę (art. 25 ust. 12 lit. i)). Ta polityka zamówień publicznych jest zgodna z zasadami przejrzystości, konkurencji, proporcjonalności, wzajemnego uznawania, równego traktowania, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju.
2. Zamówień dokonywanych przez członków, obserwatorów, partnerów strategicznych i strony trzecie w kontekście działalności CTAO ERIC udziela się w sposób należyte uwzględniający potrzeby CTAO ERIC, wymogi techniczne i specyfikacje wydane przez właściwe organy.
3. Polityka zamówień publicznych stanowi, że jej przepisy nie mają zastosowania do zamówień udzielanych przez CTAO ERIC z wykorzystaniem środków przekazywanych za pośrednictwem CTAO ERIC zgodnie z art. 21 ust. 4 niniejszego statutu. W takich przypadkach zamiast polityki zamówień publicznych stosuje się podstawowe zasady dotyczące wkładu rzeczowego do CTAO ERIC oraz ramy wkładu rzeczowego (załącznik B).

*Artykuł 9***Czas trwania**

CTAO ERIC ustanawia się na czas nieokreślony.

*Artykuł 10***Likwidacja**

1. Decyzję o likwidacji CTAO ERIC podejmuje Rada zgodnie z art. 25 ust. 13 lit. h).
2. Bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie w ciągu 10 dni od przyjęcia decyzji o likwidacji CTAO ERIC, CTAO ERIC powiadamia Komisję o tej decyzji.
3. Bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie w ciągu 10 dni od zakończenia procedury likwidacji, CTAO ERIC powiadamia Komisję o tym fakcie.
4. CTAO ERIC przestaje istnieć z dniem opublikowania przez Komisję stosownego zawiadomienia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 11***Rozwiązanie CTAO ERIC lub zaprzestanie korzystania z przyznanych mu przywilejów podatkowych**

1. Po rozwiązaniu CTAO ERIC lub zaprzestaniu korzystania z przyznanych mu przywilejów podatkowych i ulg podatkowych członkowie nie otrzymują niczego więcej niż wpłacone przez nich wkłady pieniężne i rzeczywista wartość ich wkładu rzeczowego.
2. Po rozwiązaniu CTAO ERIC lub zaprzestaniu korzystania z przyznanych mu przywilejów podatkowych i ulg podatkowych aktywa CTAO ERIC przekraczające wpłacone wkłady pieniężne i rzeczywistą wartość wkładu rzeczowego przekazuje się innej publicznej osobie prawnej lub innemu podmiotowi gospodarczemu uprzywilejowanemu pod względem podatkowym lub innemu podmiotowi prawnemu realizującemu cele zbliżone do celów CTAO ERIC dotyczące promowania nauki i badań.

*Artykuł 12***System odpowiedzialności i ubezpieczenie**

1. CTAO ERIC odpowiada za swoje długi.
2. Członkowie nie ponoszą solidarnej odpowiedzialności za długi CTAO ERIC. Zobowiązania finansowe członków z tytułu długów CTAO ERIC ograniczają się do wysokości odpowiedniej rocznej składki danego członka.
3. CTAO ERIC zawiera odpowiednie ubezpieczenie pokrywające szczególne ryzyko związane z budową i eksploatacją CTAO.

ROZDZIAŁ 2

CZŁONKOSTWO, STATUS OBSERWATORA, PARTNERSTWO STRATEGICZNE*Artykuł 13***Członkostwo, status obserwatora i podmiot reprezentujący**

1. Członkami CTAO ERIC lub obserwatorami bez prawa głosu mogą zostać następujące podmioty:
 - (a) państwa członkowskie Unii Europejskiej;
 - (b) państwa stowarzyszone, o których mowa w rozporządzeniu 723/2009 (rozporządzenie w sprawie ERIC);

- c) państwa trzecie inne niż państwa stowarzyszone;
- d) organizacje międzyrządowe.

Warunki przyjmowania członków i obserwatorów określono w art. 14.

2. Skład członkowski CTAO ERIC musi obejmować co najmniej jedno państwo członkowskie UE i dwa inne państwa będące państwami członkowskimi UE albo państwami stowarzyszonymi.
3. Państwa członkowskie UE i państwa stowarzyszone mają łącznie większość praw głosu w Radzie.
4. Każdy członek lub obserwator może być reprezentowany przez jeden podmiot publiczny lub większą liczbę podmiotów publicznych, w tym regiony lub podmioty prywatne, które świadczą usługi publiczne, wybranych i powołanych przez członka, stałego obserwatora lub obserwatora zgodnie z jego zasadami i procedurami.
5. Członków i obserwatorów CTAO ERIC oraz podmioty ich reprezentujące wymieniono w załączniku D, aktualizowanym przez Przewodniczącego Rady.

Artykuł 14

Przyjmowanie członków i obserwatorów

1. Nowi członkowie przyjmowani są na następujących warunkach:
 - a) przyjęcie nowych członków wymaga zatwierdzenia przez Radę (art. 25 ust. 12 lit. d));
 - b) wnioskodawcy przedkładają pisemny wniosek Przewodniczącemu Rady;
 - c) we wniosku opisuje się, w jaki sposób wnioskodawca przyczyni się do realizacji zadań i działań CTAO ERIC i w jaki sposób wnioskodawca wypełni swoje zobowiązania;
 - d) nowi członkowie przystępujący do CTAO ERIC w okresie 18 miesięcy od wejścia w życie decyzji wykonawczej Komisji ustanawiającej CTAO ERIC mogą to uczynić na takich samych warunkach jak członkowie założyciele;
 - e) nowi członkowie, którzy staną się członkami po okresie wskazanym w lit. d), mogą przystąpić do CTAO ERIC, wnosząc wkład w koszty budowy określone przez Radę;
 - f) w przypadku nowych członków, którzy staną się członkami po zakończeniu etapu budowy (art. 19), Rada przewiduje specjalny wkład w inwestycje kapitałowe, oprócz wkładu w koszty eksploatacji.
2. Podmioty, o których mowa w art. 13 ust. 1 i które pragną wesprzeć CTAO ERIC, ale nie mają jeszcze możliwości przystąpienia jako członkowie, mogą złożyć wniosek do Rady o przyznanie statusu obserwatora. Obserwatorzy przyjmowani są na następujących warunkach:
 - a) przyjęcie obserwatorów wymaga zatwierdzenia przez Radę;
 - b) obserwatorów przyjmuje się na okres trzech lat; w wyjątkowych przypadkach Rada może przedłużyć okres obowiązywania statusu obserwatora;
 - c) wnioskodawcy przedkładają pisemny wniosek Przewodniczącemu Rady.
3. Podmioty wskazane w art. 13 ust. 1, które przystępują do CTAO ERIC ze statusem obserwatora z chwilą ustanowienia organizacji i które zobowiązują się do wniesienia wkładu w budowę CTAO, określa się mianem obserwatorów założycieli i wymieniono je w preambule niniejszego statutu.
4. Obserwatorzy założyciele mogą zachować swój status obserwatorów przez okres trzech lat od ustanowienia CTAO ERIC; w wyjątkowych przypadkach Rada może przedłużyć okres obowiązywania statusu obserwatora.

*Artykuł 15***Partnerstwo strategiczne**

1. CTAO ERIC może, jeżeli zatwierdzi to Rada, zawierać umowy o partnerstwie strategicznym z państwami spoza UE lub z organizacjami międzyrządowymi.
2. Wkłady partnerów strategicznych przekazane na podstawie umów o partnerstwie strategicznym zapisuje się w rocznym budżecie CTAO ERIC oddzielnie.
3. Wkłady partnerów, którzy podpisują zobowiązanie do dołączenia jako partnerzy strategiczni i uczestnictwa w budowie CTAO ERIC od momentu jego utworzenia, wymieniono w załączniku A.
4. Partnerzy strategiczni mają takie same prawa i obowiązki jak członkowie, jak określono w art. 16 i 17, z wyjątkiem prawa głosu w Radzie.
5. CTAO ERIC zaprasza przedstawicieli partnerów strategicznych do udziału w posiedzeniach Rady i przedstawienia swojego stanowiska we wszelkich kwestiach poddawanych pod głosowanie w Radzie przed oddaniem głosu. Przed jakimkolwiek głosowaniem w Radzie związanym z decyzją mającą wpływ na wkłady partnerów strategicznych przeprowadza się konsultacje z tymi partnerami.
6. Partnerzy strategiczni mogą być reprezentowani przez jeden podmiot publiczny lub większą liczbę podmiotów publicznych, w tym regiony lub podmioty prywatne, które świadczą usługi publiczne, wybranych i powołanych przez partnera strategicznego zgodnie z jego zasadami i procedurami.
7. Przedstawiciele partnerów strategicznych mogą być zapraszani do udziału w pracach innych komitetów CTAO ERIC zgodnie z regulaminem każdego komitetu.
8. Rada przyjmuje politykę określającą warunki umów o partnerstwie strategicznym, art. 25 ust. 13 lit. n).

*Artykuł 16***Rezygnacja członka lub obserwatora/Pozbawienie członkostwa lub statusu obserwatora**

1. Rezygnacja członka może stać się skuteczna najwcześniej po zakończeniu etapu budowy lub dziesięć lat po wejściu w życie niniejszego statutu. Członek może zrezygnować z członkostwa w CTAO ERIC z końcem roku budżetowego po złożeniu w Radzie pisemnego zawiadomienia na trzy lata przed rezygnacją.
2. Obserwatorzy mogą zrezygnować z członkostwa w CTAO ERIC z końcem roku budżetowego po złożeniu w Radzie pisemnego zawiadomienia na sześć miesięcy przed rezygnacją.
3. Decyzję o warunkach i skutkach rezygnacji członka z członkostwa w CTAO ERIC, a w szczególności o jego udziale w kosztach wycofania CTAO z eksploatacji, podejmuje Rada (art. 23 ust. 4).
4. Rada może pozbawić członka członkostwa lub obserwatora – statusu obserwatora, jeżeli spełnione są następujące warunki:
 - (a) członek lub obserwator w poważny sposób naruszył co najmniej jedno ze swoich zobowiązań wynikających ze statutu;
 - b) członek lub obserwator nie naprawił takiego naruszenia w ciągu sześciu miesięcy od otrzymania pisemnego zawiadomienia o naruszeniu.
 - (c) Zanim Rada podejmie decyzję o pozbawienia członkostwa lub statusu obserwatora, członek lub obserwator ma możliwość przedstawienia swojego stanowiska Radzie.

5. Bez uszczerbku dla art. 16 ust. 1 i art. 16 ust. 3 członkowie i obserwatorzy będący państwami stowarzyszonymi, państwami trzecimi innymi niż państwa stowarzyszone lub organizacjami międzyrządowymi mogą zrezygnować z członkostwa lub ze statusu obserwatora w CTAO ERIC po wprowadzeniu zmian w rozporządzeniu Rady (WE) nr 723/2009, które mogłyby wywrzeć istotny wpływ na ich prawa i obowiązki względem CTAO ERIC. Zmiany takie uznaje się za istotne, jeżeli wiążą się ze zwiększeniem opłat (w tym wkładów rocznych lub kosztów wycofania z eksploatacji), zmianą praw głosu, nałożeniem wymogów sprzecznych z obowiązującymi przepisami zgodnie z art. 36 niniejszego statutu, odebraniem prawa do bycia reprezentowanym w Radzie lub innych komitetach lub zmianą przysługujących im praw związanych z reprezentacją lub korzystaniem z obiektu. Zobowiązania i skutki wynikające z rezygnacji z członkostwa lub statusu obserwatora CTAO ERIC, w tym rezygnacji z udziału członka lub obserwatora w kosztach wycofania CTAO z eksploatacji, są wstępnie ustalane zgodnie z art. 16 ust. 3 na podstawie wyników jednomyślnego głosowania Rady CTAO. Bez względu na art. 16 ust. 1 członek lub obserwator, którego to dotyczy, (w terminie sześciu miesięcy od odpowiedniej zmiany rozporządzenia w sprawie ERIC) powiadamia Radę z co najmniej trzymiesięcznym wyprzedzeniem o swojej rezygnacji, która stanie się skuteczna w dowolnym momencie po zakończeniu etapu budowy lub po upływie dziesięciu lat od wejścia w życie niniejszego statutu.

ROZDZIAŁ 3

PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁONKÓW I OBSERWATORÓW

Artykuł 17

Prawa i obowiązki członków

1. Członkowie mają następujące prawa:
 - (a) dostęp ich środowiska naukowego do CTAO na warunkach określonych w art. 3;
 - (b) prawo uczestniczenia w posiedzeniach Rady i prawo głosu na tychże posiedzeniach. Członek nie ma jednak prawa głosu w sprawach dotyczących pozbawienia członkostwa tegoż członka.
2. Każdy członek zobowiązany jest:
 - a) wnosić coroczny wkład zgodnie z art. 21 i art. 22 ust. 3;
 - b) promować przyjmowanie odpowiednich norm;
 - c) zapewniać infrastrukturę techniczną niezbędną do udzielania dostępu;
 - d) promować wykorzystywanie usług wśród naukowców w swoim państwie członkowskim i gromadzić informacje zwrotne od użytkowników oraz informacje o ich wymaganiach;
 - e) ułatwiać integrację z infrastrukturą krajową i wszelką inną odpowiednią infrastrukturą.
3. Członkowie założyciele wnoszą następujące wkłady pieniężne lub rzeczowe w cenach z 2021 r. na pokrycie kosztów budowy (art. 2 ust. 1, art. 21 ust. 1):

Republika Austrii	2,375 + 0,625 ⁽¹⁾ mln EUR
Republika Czeska	5,009 + 1,696 mln EUR
Republika Francuska	58,476 + 1,609 mln EUR
Republika Federalna Niemiec	88,324 + 8,440 mln EUR
Republika Włoska	64,750 + 4,681 mln EUR
Rzeczpospolita Polska	16,578 + 0 mln EUR
Republika Słowenii	0,507 + 0,209 mln EUR
Królestwo Hiszpanii	47,143 + 1,350 mln EUR

⁽¹⁾ „+XX” oznacza zaksięgowane wkłady na rzecz CTAO gGmbH jako koszty przedbudowlane, art. 21 ust. 2 lit. a).

ESO wniesie wkład przez udostępnienie gruntów na potrzeby CTAO oraz zapewnienie użytkowania, praw i usług określonych w umowie w sprawie budowy, oddania do użytku i eksploatacji CTAO na terenie Obserwatorium Paranal ESO La Silla w Chile, podpisanej w 19 grudnia 2018 r.

4. Wszelkie inne wkłady na rzecz budowy CTAO pochodzące od obserwatorów założycieli, partnerów strategicznych i stron trzecich, które powiadomiły wyznaczone państwo przyjmujące o swoim zdecydowanym zamiarze wniesienia wkładu w budowę CTAO przed jego ustanowieniem, wymieniono w załączniku A, i realizuje się je w drodze bezpośrednich ustaleń umownych z CTAO ERIC po jego ustanowieniu.

5. Oprócz wkładów, o których mowa w art. 17 ust. 3, i poza księgą kosztów następujący członkowie zapewniają nieodpłatnie jako dodatkową składkę państwa przyjmującego:

- (a) Republika Federalna Niemiec: przyjęcie centrum zarządzania danymi badawczymi (SDMC);
- (b) Republika Włoska: przyjęcie siedziby głównej CTAO;
- (c) Królestwo Hiszpanii: przyjęcie północnego układu teleskopów.

Zasadnicze elementy i warunki dodatkowych składek państwa przyjmującego opisano w załączniku A.

Artykuł 18

Prawa i obowiązki obserwatorów

1. Obserwatorzy mają następujące prawa:

- (a) prawo do udziału w posiedzeniach Rady i Komitetu Administracyjno-Finansowego bez prawa głosu;
- b) uczestnictwo w niektórych działaniach CTAO ERIC określonych przez Radę.

2. Obserwatorzy założyciele zdefiniowani w art. 14 ust. 3 mają takie same prawa i obowiązki jak obserwatorzy, zgodnie z art. 18 ust. 1.

3. Przewidywany wkład obserwatorów założycieli w budowę CTAO przedstawiono w załączniku A.

4. Każdy obserwator założyciel i każdy obserwator wnoszą roczny wkład do rocznego budżetu CTAO ERIC po zakończeniu etapu budowy (na etapie eksploatacji), jak określono w załączniku C.

ROZDZIAŁ 4

ZASADY BUDOWY, EKSPLOATACJI I FINANSOWANIA

Artykuł 19

Budowa

1. Na etapie budowy CTAO ERIC buduje i zleca CTAO zgodnie z opisem w dokumencie S&T (załącznik A). Może również prowadzić wczesne działania naukowe z wykorzystaniem już rozmieszczonych elementów wyposażenia CTAO. Etap budowy kończy się w dniu określonym przez Radę zgodnie z art. 25 ust. 12 lit. f).

2. Co najmniej raz w roku Rada dokonuje przeglądu rzeczywistych i prognozowanych kosztów budowy. Jeżeli w dowolnym momencie i z jakiegokolwiek powodu Rada uzna, że ukończenie CTAO jest zagrożone, Rada, na wniosek Dyrektora Generalnego, podejmuje decyzję w sprawie środków zaradczych.

*Artykuł 20***Ulepszenie obserwatorium**

1. Oczekuje się, że wkłady przekraczające wkłady członków, obserwatorów, partnerów strategicznych lub stron trzecich określone w art. 17 zostaną przydzielone CTAO ERIC na potrzeby ulepszenia CTAO zgodnie z dokumentem S&T.

*Artykuł 21***Koszty budowy**

1. Szacunkowe koszty budowy określono w księdze kosztów CTAO z dnia 22 czerwca 2021 r. w cenach z 2021 r., w której uwzględniono łączne wydatki. Ta księga kosztów stanowi dokument referencyjny w odniesieniu do wkładów pieniężnych i rzeczowych wnoszonych przez członków.

Koszty budowy do czasu ukończenia CTAO nie mogą przekroczyć

351 319 000 EUR w cenach z 2021 r.

Rada, stanowiąc jednomyślnie, może zatwierdzić zmianę tych kosztów (art. 25 ust. 12 lit. a)).

2. Koszty budowy stanowią sumę:

- (a) zaksięgowanych wkładów na rzecz CTAO gGmbH wniesionych przez jego udziałowców, określanych dalej jako koszty przedbudowlane;
- (b) łącznych wydatków CTAO ERIC na etapie budowy;
- (c) ujętej w księdze kosztów wartości wszystkich elementów wyposażenia rozmieszczonych jako wkłady rzeczowe.

3. Członkowie, partnerzy strategiczni i obserwatorzy mogą wносить wkłady w koszty budowy w formie wkładów pieniężnych lub wkładów rzeczowych opisanych w podstawowych zasadach dotyczących wkładu rzeczowego do CTAO ERIC (załącznik B). O przydziale wkładów rzeczowych decyduje Rada (art. 25 ust. 13 lit. e)).

4. Co do zasady członek dostarcza wkłady rzeczowe do CTAO ERIC. Członek może zwrócić się do CTAO ERIC o wykorzystanie w jego imieniu wymaganych do tego środków finansowych (środki pieniężne przeznaczone na określony cel). W takim przypadku członek udostępnia CTAO ERIC wymagane finansowanie w odpowiednim terminie.

5. Członkowie wnoszą wkłady pieniężne na rzecz CTAO ERIC zgodnie z jednoznacznie uzgodnionymi profilami płatności. Profile płatności powinny w miarę możliwości odpowiadać profilowi wydatków CTAO ERIC. Tabelę ilustrującą szacowane coroczne obciążenie wydatkami na etapie budowy przedstawiono w księdze kosztów.

*Artykuł 22***Eksplatacja i koszty eksploatacji**

1. Po zakończeniu budowy CTAO ERIC eksploatuje CTAO i realizuje program badawczo-rozwojowy na rzecz jego dalszego zrównoważonego rozwoju.

2. Eksploatację CTAO finansuje się z rocznego budżetu CTAO ERIC.

3. Wkłady członków do budżetu rocznego CTAO ERIC rozdziela się zgodnie z systemem określonym w załączniku C.

*Artykuł 23***Wycofanie z eksploatacji i koszty wycofania z eksploatacji**

1. Decyzję o wycofaniu CTAO z eksploatacji podejmuje Rada w odpowiednim czasie zgodnie z art. 25 ust. 12 lit. g).
2. Przed zakończeniem etapu budowy i w trakcie etapu eksploatacji Rada prowadzi aktualne szacunki kosztów i czasu wymaganych do wycofania CTAO z eksploatacji.
3. Koszty wycofania z eksploatacji dzieli się między członków zgodnie z polityką przyjętą przez Radę.
4. Jeżeli członek opuści CTAO ERIC przed podjęciem przez Radę decyzji o wycofaniu CTAO z eksploatacji, przekaże CTAO ERIC rozsądną kwotę odpowiadającą jego teoretycznemu udziałowi w kosztach wycofania z eksploatacji w dniu opuszczenia CTAO ERIC.

ROZDZIAŁ 5

ZARZĄDZANIE*Artykuł 24***Organy CTAO ERIC**

Organami CTAO ERIC są Rada, Dyrektor Generalny, Komitet Administracyjno-Finansowy oraz Komitet Doradczy ds. Naukowo-Technicznych.

*Artykuł 25***Rada**

1. Rada jest organem zarządzającym CTAO ERIC, a w jej skład wchodzi maksymalnie dwóch oficjalnych przedstawicieli (delegatów) każdego członka i obserwatora CTAO ERIC. Delegaci mogą korzystać z pomocy maksymalnie dwóch ekspertów.
2. Powołanie delegatów do Rady oraz ich odwołanie odbywa się zgodnie z zasadami, o których decyduje każdy z członków. Każdy członek niezwłocznie powiadamia na piśmie Przewodniczącego Rady o każdym powołaniu lub odwołaniu swoich delegatów do Rady.
3. Na etapie budowy między członków rozdziela się szereg niepodzielnych głosów w Radzie proporcjonalnie do ich zobowiązań do udziału w kosztach budowy, jak opisano w załączniku A.
4. Na etapie eksploatacji Rada powraca do kwestii powyższego rozdziału każdej puli niepodzielnych głosów, jak opisano w załączniku C. Decyzję dotyczącą zmiany rozdziału głosów podejmuje Rada (art. 25 ust. 12 lit. h)).
5. Rada zbiera się co najmniej dwa razy w roku i odpowiada za ogólne kierownictwo CTAO ERIC i nadzór nad nim zgodnie z postanowieniami niniejszego statutu. Rada może wydawać polecenia Dyrektorowi Generalnemu.
6. Posiedzenia Rady zwoływane są przez Przewodniczącego. Przewodniczący zwołuje posiedzenie Rady również na wniosek co najmniej dwóch członków.
7. Rada wybiera Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego spośród delegatów członków. Wiceprzewodniczący zastępuje Przewodniczącego w przypadku nieobecności oraz w przypadku wystąpienia konfliktu interesów. Osoby wybrane na stanowiska Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego stają się neutralnymi i niezależnymi członkami Rady (*supra partes*) i opuszczają swoje delegacje. Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego wybiera się na kadencję nieprzekraczającą dwóch lat. Ponownie wybranym na te stanowiska można zostać dwukrotnie.

8. Rada przyjmuje decyzję w sprawie swojego regulaminu z zastrzeżeniem postanowień niniejszego statutu.
9. Rada może powoływać komitety, które mogą być niezbędne do realizacji zadania CTAO ERIC. Rada określa prawa i obowiązki takich komitetów.
10. Określona kadra wyższego szczebla, zdefiniowana przez Radę, jest powoływana przez Radę w porozumieniu z Dyrektorem Generalnym.
11. Rada powinna przystąpić do głosowania zgodnie z następującymi zasadami:
 - a) „Większość zwykła” oznacza większość ponad 50 % głosów członków reprezentowanych na posiedzeniu i nie więcej niż połowę członków głosujących przeciwko.
 - b) „Większość kwalifikowana” oznacza większość co najmniej 67 % głosów członków reprezentowanych na posiedzeniu i nie więcej niż połowę członków głosujących przeciwko.
 - c) „Głosowanie jednomyślne” oznacza co najmniej 90 % głosów członków reprezentowanych na posiedzeniu i brak głosów sprzeciwiających się.
 - d) Kworum na posiedzeniu Rady jest osiągnięte jedynie wtedy, jeżeli reprezentowani są delegaci 67 % wszystkich członków.

Wstrzymanie się od głosu nie liczy się jako głos.

12. Następujące kwestie wymagają zgody Rady w drodze jednomyślnego głosowania:
 - a) zwiększenie kosztów budowy do zrealizowania konfiguracji etapu budowy określonej w art. 21 ust. 1;
 - b) zmiany wkładów na rzecz kosztów budowy;
 - c) wniosek dotyczący zmiany niniejszego statutu i zmiana jego załączników lub księgi kosztów;
 - d) nadanie i pozbawienie członkostwa lub statusu obserwatora, w tym przedłużenie statusu obserwatora;
 - e) zatwierdzanie umów w sprawie nawiązania partnerstwa strategicznego, art. 15 ust. 1;
 - f) decyzja w sprawie zakończenia etapu budowy i rozpoczęcia etapu eksploatacji, art. 19 ust. 1;
 - g) decyzja w sprawie wycofania CTAO z eksploatacji i przyjęcia polityki podziału kosztów wycofania z eksploatacji, art. 23 ust. 1 i 3;
 - h) zmiana rozdziału głosów, art. 25 ust. 4;
 - i) przyjęcie polityki zamówień publicznych CTAO ERIC, art. 8 ust. 1.

Wszelkie zmiany statutu podlegają przepisom określonym w art. 9 ust. 3 i art. 11 rozporządzenia (WE) nr 723/2009 zmienionego przez Radę w dniu 2 grudnia 2013 r. (rozporządzenie Rady (UE) nr 1261/2013).

13. Decyzje dotyczące następujących kwestii wymagają większości kwalifikowanej głosów:
 - a) wybór Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego;
 - b) powołanie Dyrektora Generalnego oraz zawieszenie lub zwolnienie Dyrektora Generalnego zgodnie z art. 26;
 - c) średniookresowy (pięcioletni) program naukowy;
 - d) budżety roczne, pięcioletnie plany budżetowe i średniookresowe preliminarze finansowe;
 - e) przydział wkładów rzeczowych;
 - f) przyjęcie rocznego sprawozdania finansowego;
 - g) przepisy finansowe CTAO ERIC (w tym zakres uprawnień i regulamin wewnętrzny Komitetu Administracyjno-Finansowego (AFC));
 - h) likwidacja CTAO ERIC;
 - i) zakres uprawnień i regulamin wewnętrzny Komitetu Doradczego ds. Naukowo-Technicznych (STAC);
 - j) polityka dostępu, art. 3 ust. 2;

- k) polityka oceny naukowej, art. 4;
 - l) polityka upowszechniania, art. 5 ust. 3;
 - m) polityka w zakresie praw własności intelektualnej, art. 6 ust. 2;
 - n) polityka w zakresie partnerstw strategicznych, art. 15 ust. 8;
 - o) polityka w zakresie danych, art. 33 ust. 2;
 - p) polityka w zakresie umów ze stronami trzecimi, art. 34;
 - q) zakres uprawnień i regulamin wewnętrzny wszystkich kolejnych komitetów ustanowionych przez Radę, art. 25 ust. 9.
14. Wszystkie pozostałe decyzje Rady wymagają większości zwykłej.

Artykuł 26

Dyrektor Generalny

1. Rada powołuje Dyrektora Generalnego CTAO ERIC według procedury przyjętej przez Radę. Kadencja Dyrektora Generalnego trwa nie dłużej niż pięć lat; możliwe jest ponowne powołanie. Zasadnicze elementy umowy o pracę podlegają zatwierdzeniu przez Radę.
2. Dyrektor Generalny odpowiada przed Radą i jest przedstawicielem prawnym CTAO ERIC. Dyrektor Generalny sprawuje bieżące kierownictwo nad CTAO ERIC z należytą starannością i zgodnie z niniejszym statutem, poleceniami i rezolucjami Rady oraz obowiązującymi wymogami prawnymi.
3. Dyrektor Generalny jest uprawniony do zatwierdzania transakcji do wartości określonych w przepisach finansowych. Transakcje powyżej ustalonych wartości wymagają zatwierdzenia przez Komitet Administracyjno-Finansowy.
4. Dyrektor Generalny regularnie informuje Radę o decyzjach podejmowanych przez Dyrektora Generalnego w kwestiach strategicznych, technicznych, naukowych, prawnych, budżetowych i administracyjnych. Dyrektor Generalny przedstawia Radzie roczne sprawozdanie z działalności.
5. Dyrektor Generalny przygotowuje decyzje, które mają zostać podjęte przez Radę, oraz decyzje podejmowane przez komitety.
6. W przypadku wakatu na stanowisku Dyrektora Generalnego Rada może wyznaczyć osobę, która zajmie miejsce Dyrektora Generalnego, przy czym Rada określa uprawnienia i obowiązki tej osoby.

Artykuł 27

Komitet Administracyjno-Finansowy

1. Ustanawia się Komitet Administracyjno-Finansowy, w którego skład wchodzi maksymalnie dwóch delegatów nominowanych przez każdego członka. Przewodniczącym Komitetu Administracyjno-Finansowego, który staje się neutralny i niezależny (*supra partes*), powołuje Rada. Komitet doradza Radzie w sprawach administracyjnych, prawnych i finansowych.
2. Komitet Administracyjno-Finansowy zatwierdza transakcje powyżej wartości, do których upoważniono Dyrektora Generalnego (art. 26 ust. 3) zgodnie z przepisami finansowymi.
3. Zakres zadań komitetu i jego regulamin zostają przyjęte przez Radę i włączone do przepisów finansowych (art. 25 ust. 13 lit. g)).
4. Dyrektor Generalny przedkłada Komitetowi Administracyjno-Finansowemu wyszczególnione w przepisach finansowych dokumenty budżetowe, które poddaje się przeglądowi, a następnie przedkłada Radzie z uwagami i zaleceniami komitetu.

*Artykuł 28***Komitet Doradczy ds. Naukowo-Technicznych**

1. Ustanawia się Komitet Doradczy ds. Naukowo-Technicznych (STAC). W skład komitetu wchodzi wybitni naukowcy niezatrudnieni przez CTAO ERIC ani w inny sposób z nim bezpośrednio niepowiązani, którzy doradzają Radzie w sprawach naukowych, technicznych oraz w innych sprawach mających znaczenie dla CTAO ERIC.
2. Członków Komitetu Doradczego ds. Naukowo-Technicznych powołuje Rada zgodnie z regulaminem. Rada dokłada starań, aby Komitet Doradczy ds. Naukowo-Technicznych był zróżnicowany i zrównoważony pod względem specjalistycznej wiedzy naukowej i technicznej, odzwierciedlając szeroki udział w projekcie CTA.
3. Przewodniczącego Komitetu Doradczego ds. Naukowo-Technicznych powołuje Rada.
4. Rada przyjmuje zakres uprawnień i regulamin wewnętrzny Komitetu Doradczego ds. Naukowo-Technicznych (art. 25 ust. 13 lit. i)).

ROZDZIAŁ 6

KWESTIE FINANSOWE*Artykuł 29***Zasoby**

1. Na zasoby CTAO ERIC składają się:
 - (a) wkłady członków (art. 13), obserwatorów (art. 14), partnerów strategicznych (art. 15), stron trzecich (art. 34) i innych użytkowników (art. 3 ust. 5);
 - (b) dodatkowe składki państwa przyjmującego;
 - (c) inne zasoby w granicach i na warunkach zatwierdzonych przez Radę.
2. Zasoby CTAO ERIC wykorzystuje się wyłącznie do celów określonych w statucie. Członkowie CTAO ERIC nie otrzymują żadnych udziałów w zyskach ani żadnej innej wartości z zasobów CTAO ERIC.

*Artykuł 30***Rok budżetowy**

1. Rok budżetowy CTAO ERIC rozpoczyna się 1 stycznia i kończy się 31 grudnia każdego roku.
2. Pierwszy rok działalności jest krótkim rokiem budżetowym rozpoczynającym się z dniem wejścia w życie decyzji wykonawczej Komisji ustanawiającej CTAO ERIC i kończącym się w 31 grudnia tegoż roku.

*Artykuł 31***Zasady audytu i zasady finansowe**

1. Rada powołuje audytorów zewnętrznych, którzy pełnią swoje funkcje przez okres czterech lat, po czym mogą zostać powołani ponownie. Audytorzy przeprowadzają audyt rocznego sprawozdania finansowego CTAO ERIC i pełnią funkcje określone w przepisach finansowych.
2. Dyrektor Generalny udostępnia audytorom takie informacje i pomoc, jakich mogą potrzebować do pełnienia swoich obowiązków.
3. Do sprawozdania finansowego CTAO ERIC dołącza się sprawozdanie dotyczące zarządzania budżetem i finansami w danym roku budżetowym.

4. W przepisach finansowych określa się wszystkie pozostałe ustalenia dotyczące budżetu, standardów rachunkowości i finansów CTAO ERIC, w tym zasady odnoszące się do przygotowywania, przechowywania, audytu i publikacji sprawozdań finansowych oraz procedurę dotyczącą zatwierdzania transakcji powyżej wartości, do których upoważniono Dyrektora Generalnego (art. 26 ust. 3, art. 27 ust. 2)).

Artykuł 32

Zwolnienie z podatku i akcyzy

1. Zwolnienia z VAT na podstawie art. 143 ust. 1 lit. g) i art. 151 ust. 1 lit. b) dyrektywy Rady 2006/112/WE oraz zgodnie z art. 50 i 51 rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 282/2011 ograniczają się do zakupów towarów i usług dokonywanych przez CTAO ERIC i przez członków ERIC, jak określono w art. 9 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 723/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC) przeznaczonych do oficjalnego i wyłącznego użytku CTAO ERIC, pod warunkiem że takie zakupy dokonywane są wyłącznie na potrzeby działalności CTAO ERIC niemającej charakteru gospodarczego zgodnej z przedmiotem jego działalności.
2. Zwolnienia z VAT ograniczają się do zakupów o wartości przekraczającej 300 EUR.
3. Zwolnienia z akcyzy na podstawie art. 11 dyrektywy Rady (UE) 2020/262 (art. 12 dyrektywy Rady 2008/118/WE) ograniczają się do zakupów dokonywanych przez CTAO ERIC przeznaczonych do oficjalnego i wyłącznego użytku CTAO ERIC, pod warunkiem że takie zakupy dokonywane są wyłącznie na potrzeby działalności CTAO ERIC niemającej charakteru gospodarczego zgodnej z przedmiotem jego działalności i że wartość zakupu przekracza kwotę 300 EUR.
4. Zwolnienia nie obejmują zakupów dokonywanych przez pracowników CTAO ERIC.

ROZDZIAŁ 7

INNE POLITYKI

Artykuł 33

Polityka w zakresie danych

1. Zasadniczo przestrzega się zasad otwartego oprogramowania i otwartego dostępu.
2. CTAO ERIC przyjmuje własną politykę w zakresie danych uznającą zasady FAIR (możliwość znalezienia, dostępność, interoperacyjność i możliwość ponownego wykorzystania (art. 25 ust. 13 lit. o)).
3. Dane zgromadzone w wyniku korzystania z CTAO są własnością CTAO ERIC. CTAO ERIC będzie przetwarzać surowe dane i udostępniać dane w formie nadającej się do analizy przez użytkowników (produkty CTAO związane z danymi).
4. Dostęp do produktów CTAO związanych z danymi jest otwarty, nieograniczony i bezpłatny. Rada może wskazać ograniczony okres, w którym użytkownik może uzyskać wyłączny dostęp do produktów CTAO związanych z danymi powstałych w ramach czasu obserwacji przyznanego temu użytkownikowi (okres zastrzeżony).
5. CTAO ERIC dostarcza użytkownikom wytycznych, aby badania z wykorzystaniem materiałów udostępnionych za pośrednictwem CTAO ERIC były prowadzone w ramach umożliwiających przestrzeganie praw właścicieli danych oraz prywatności osób.
6. CTAO ERIC dopilnowuje, by użytkownicy wyrazili zgodę na warunki udzielania dostępu oraz by wdrożono stosowne rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego przechowywania i przetwarzania chronionych informacji i danych.
7. CTAO ERIC określa mechanizmy badania zarzutów naruszenia bezpieczeństwa i naruszenia poufności w odniesieniu do danych badawczych.

*Artykuł 34***Polityka w zakresie umów ze stronami trzecimi**

1. Zgodnie z art. 25 ust. 13 lit. p) Rada ustanawia ogólną politykę w zakresie warunków, na jakich CTAO ERIC może zawierać umowy z dowolną osobą prawną. W takiej umowie określa się wszystkie prawa i obowiązki stron.
2. Wkład stron trzecich, które zobowiązują się do zawarcia umowy z CTAO ERIC przed jego ustanowieniem oraz do wniesienia wkładu w budowę CTAO, może zostać wymieniony w załączniku A.
3. Strony trzecie nie mają prawa głosu w Radzie.

ROZDZIAŁ 8

SKŁADANIE SPRAWOZDAŃ KOMISJI*Artykuł 35***Składanie sprawozdań Komisji**

1. CTAO ERIC przedkłada roczne sprawozdanie z działalności obejmujące aspekty naukowe, operacyjne i finansowe jego działalności. Sprawozdanie to jest zatwierdzane przez Radę i przekazywane Komisji oraz odpowiednim organom publicznym w ciągu sześciu miesięcy od końca danego roku budżetowego. Sprawozdanie podaje się do wiadomości publicznej.
2. CTAO ERIC informuje Komisję o wszelkich okolicznościach, które mogą w poważnym stopniu zagrozić realizacji zadań CTAO ERIC lub przeszkodzić CTAO ERIC w wypełnieniu wymogów określonych w rozporządzeniu (WE) nr 723/2009.

ROZDZIAŁ 9

PRAWO WŁAŚCIWE, PRZYWILEJE I IMMUNITETY, SPORY, POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI*Artykuł 36***Prawo właściwe, przywileje i immunitety**

1. Ustanowienie i wewnętrzne funkcjonowanie CTAO ERIC podlega:
 - (a) prawu Unii Europejskiej, a w szczególności rozporządzeniu Rady (WE) nr 723/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC);
 - (b) w przypadku kwestii nieuregulowanych lub uregulowanych tylko częściowo w aktach prawnych, o których mowa w lit. a) – prawu państwa, w którym znajduje się siedziba statutowa CTAO ERIC oraz prawu państw i terytoriów, w których znajdują się dodatkowe miejsca, w których CTAO ERIC prowadzi działalność;
 - (c) niniejszemu statutowi i przepisom wykonawczym do statutu.
2. Żadne z postanowień niniejszego statutu nie może być interpretowane jako zrzeczenie się jakichkolwiek przywilejów lub immunitetów przyznanych ESO przez jego dokumenty założycielskie lub prawo międzynarodowe. Pozostaje to bez uszczerbku dla art. 37 statutu.

*Artykuł 37***Spory**

1. Sędem właściwym do rozstrzygnięcia sporów pomiędzy członkami odnoszących się do CTAO ERIC, sporów między członkami a CTAO ERIC oraz wszelkich innych sporów, w których stroną jest Unia, jest Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2. W przypadku sporów między CTAO ERIC a stronami trzecimi zastosowanie mają przepisy Unii Europejskiej dotyczące właściwości sądów. W sprawach nieobjętych przepisami Unii Europejskiej sąd właściwy do rozstrzygnięcia sporów określa się zgodnie z prawem państwa, w którym mieści się siedziba statutowa CTAO ERIC.

Artykuł 38

Dostępność statutu

Statut jest dostępny publicznie na stronie internetowej CTAO ERIC oraz w siedzibie statutowej.

Artykuł 39

Postanowienia dotyczące rozpoczęcia działalności

1. Posiedzenie założycielskie Rady zwołuje Republika Włosa w najwcześniejszym możliwym terminie, jednak nie później niż 45 dni kalendarzowych po tym, jak decyzja Komisji o utworzeniu CTAO ERIC staje się skuteczna.
2. Republika Włosa powiadamia członków założycieli o wszelkich określonych pilnych czynnościach prawnych, które należy podjąć w imieniu CTAO ERIC przed posiedzeniem założycielskim. Jeżeli żaden członek założyciel nie złoży sprzeciwu w ciągu pięciu dni roboczych od powiadomienia, osoba stosownie umocowana przez Republikę Włoską przeprowadza takie czynności prawne.

ROZDZIAŁ 10

MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI I JĘZYK ROBOCZY

Artykuł 40

Miejsca prowadzenia działalności i język roboczy

1. CTAO ERIC posiada trzy dodatkowe miejsca prowadzenia działalności: centrum zarządzania danymi badawczymi (SDMC) zlokalizowane w Zeuthen w Niemczech, północny układ teleskopów zlokalizowany w Observatorio del Roque de Los Muchachos w La Palma w Hiszpanii oraz południowy układ teleskopów zlokalizowany się w obserwatorium La Silla Paranal w Chile.
2. Językiem roboczym CTAO ERIC jest język angielski.

ROZDZIAŁ 11

ZAŁĄCZNIKI

Artykuł 41

Załączniki

Załączniki do niniejszego dokumentu:

- A. Wkłady w koszty budowy, dodatkowe składki państwa przyjmującego i prawa głosu na etapie budowy
- B. Podstawowe zasady dotyczące wkładu rzeczowego do CTAO ERIC
- C. System podziału wkładów do budżetu rocznego CTAO ERIC po zakończeniu budowy (art. 22 statutu CTAO ERIC)
- D. Członkowie, obserwatorzy i podmioty reprezentujące, partnerzy strategiczni i strony trzecie

ZAŁĄCZNIK A

Wkłady w koszty budowy, dodatkowe składki państwa przyjmującego i prawa głosu na etapie budowy

Tabela 1

Wkłady w koszty budowy CTAO (w mln EUR)

Członek/ obserwator/ partner strategiczny/ strona trzecia	Budowa					Przed budową	Suma całkowita
	Materiały i usługi	EPC	Pozostałe (niepieniężne)	Bezpośrednie środki pieniężne	Ogółem	Wkład w gGmbH	Udział w kosztach budowy
Australia	1,340	0,108	0	0,450	1,898	0,219	2,117
Austria	1,695	0,080	0	0,600	2,375	0,625	3,000
Republika Czeska	0,734	1,775	0	2,500	5,009	1,696	6,705
Francja	26,196	14,000	0	18,280	58,476	1,609	60,085
Niemcy	36,926	24,680	0	26,718	88,324	8,440	96,764
Włochy	26,010	12,560	0	26,000	64,570	4,681	69,251
Japonia	19,200	3,950	5,850	3,400	32,400	0,375	32,775
Polska	9,143	1,339	0	6,096	16,578	0	16,578
Słowenia	0,080	0,077	0	0,350	0,507	0,209	0,716
Hiszpania	21,397	9,814	14,932	1,000	47,143	1,350	48,493
Szwajcaria	1,550	5,082	0	0,620	7,252	0,440	7,692
Ogółem	144,271	73,465	20,782	86,014	324,532	19,644	344,176

Uwagi:

Włochy: Wkład w postaci materiałów i usług o wartości 26,01 mln EUR i wkład w postaci EPC o wartości 12,56 mln EUR mają pokryć następujące pozycje w księdze kosztów: P07.4.1 (85 %), P07.3.1 (7 %), P07.2.1 (4 %), P08.5.1, P08.6.1, P06.11.4, P02.5, O02.2.4 (reszta).

Szwajcaria: przewidywane wkłady (zob. art. 18 ust. 3 statutu).

Tabela 1a

Inne oczekiwane wkłady w koszty budowy CTAO (w mln EUR) ze strony partnerów, którzy mogą przystąpić do ERIC po jego ustanowieniu

Członek/ obserwator/ partner strategiczny/ strona trzecia	Budowa					Przed budową	Suma całkowita
	Materiały i usługi	EPC	Pozostałe (niepieniężne)	Bezpośrednie środki pieniężne	Ogółem	Wkład w gGmbH	Udział w kosztach budowy
Zjednoczone Królestwo	1,900	0,460	0	1,000	3,360	1,148	4,508

Członek/ obserwator/ partner strategiczny/ strona trzecia	Budowa					Przed budową	Suma całkowita
	Materiały i usługi	EPC	Pozostałe (niepie- niężne)	Bezpo- średnie środki pieniężne	Ogółem	Wkład w gGmbH	Udział w kosztach budowy
Niderlandy	1,004	1,631	0	0	2,635	0	2,635
Ogółem	2,904	2,091	0	1,000	5,995	1,148	7,143

Uwagi:

Wkłady na etapie przedbudowlanym zostały już wpłacone na rzecz CTAO gGmbH. Pozostałe wkłady nadal oczekują na potwierdzenie.

Tabela 2

Orientacyjny roczny profil wkładu pieniężnego w koszty budowy CTAO

Członek/ obserwator/ partner strategiczny/ strona trzecia	2020–2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Ogółem
Australia	0	0,450	0	0	0	0	0	0	0,450
Austria	0,225	0,075	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,600
Republika Czeska	0	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500	0	0	2,500
Francja	3,400	0,400	3,170	3,170	4,070	4,070	0	0	18,280
Niemcy	4,400	10,500	7,238	0,176	0,004	4,400	0	0	26,718
Włochy	0	7,600	7,600	3,600	3,600	3,600	0	0	26,000
Japonia	0	0,200	0,400	0,400	0,600	0,600	0,600	0,600	3,400
Polska	0	0,488	0,427	2,072	2,926	0,183	0	0	6,096
Słowenia	0	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0	0	0,350
Hiszpania	0	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200	0	0	1,000
Szwajcaria	0	0,120	0,120	0,380	0	0	0	0	0,620
Ogółem									

Uwagi:

Australia: kwota 450 000 EUR stanowi całkowity wkład pieniężny na rzecz CTAO GmbH do 2021 r. Nowe finansowanie będzie dostępne od późniejszej części 2021 r. na kolejne 4–5 lat i rozważone zostaną dodatkowe wkłady pieniężne.

Francja: w latach 2020 i 2021 Francja przewidziała płatność w wysokości 3,4 mln EUR na budowę obiektu południowego.

Niemcy: w latach 2020 i 2021 niemieccy partnerzy DESY i MPG wypłacili zaliczkę w wysokości 4,4 mln EUR z niemieckich funduszy budowlanych i przekazali je CTAO gGmbH, aby umożliwić rozpoczęcie podstawowych prac budowlanych w obiekcie południowym. Środki zaliczkowe zostaną zwrócone w 2023 r. W związku z tym wkład Niemiec w 2023 r. wynosi 11,358 mln EUR - 4,4 mln EUR = 7,238 mln EUR.

Włochy: w profilu tym zakłada się, że budowa oparta na wkładzie rzeczowym nie rozpocznie się przed 2024 r. oraz że dostawa ostatniej części wkładu rzeczowego jest możliwa w roku 6. i 7.

Japonia: wkład w latach 2027 i 2028 przewidziano jako wkład na rzecz eksploatacji.

Tabela 2a

Orientacyjny roczny profil wkładu pieniężnego w koszty budowy CTAO ze strony partnerów, którzy mogą przystąpić do ERIC po jego ustanowieniu

Członek/ obserwator/ partner strategiczny/ strona trzecia	2020–202- 1	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Ogółem
Zjednoczone Królestwo	0	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200	0	0	1,000
Niderlandy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	0	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200	0	0	1,000

Tabela 3

Zasadnicze elementy i warunki dodatkowej składki państwa przyjmującego

Państwo przyjmujące	Dodatkowa składka państwa przyjmującego	Warunki
Włochy	4 300 000,00 EUR przed odliczeniami związanymi z przyjęciem siedziby główniej gGmbH.	<p>Przyjęcie siedziby głównej CTAO ERIC, gdzie zlokalizowane są następujące funkcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Zarządzanie i polityka: zarządzanie obserwatorium prowadzone przez radę udziałowców, przy wsparciu odpowiednich komitetów administracyjnych, naukowych i technicznych. — Zarządzanie i administracja: ogólne zarządzanie i administracja obserwatorium CTA, w tym rachunkowość, zamówienia publiczne, kontrola i administrowanie usługami prawnymi dotyczącymi personelu oraz stosunkami międzynarodowymi. — Zarządzanie kwestiami naukowymi: publikowanie zaproszeń do składania wniosków (ogłoszenia o możliwościach) dotyczących przydziału czasu obserwacji i publikowanie harmonogramu długoterminowego. Działalność naukowa drugiego szczebla. — Centralne operacje techniczne: centralne wsparcie, koordynacja i monitorowanie eksploatacji układów, np. w odniesieniu do procedur operacyjnych, utrzymania, dokumentacji i bezpieczeństwa; usługi informatyczne dla siedziby głównej; rozwijanie instrumentów w celu poprawy efektywności eksploatacji i utrzymania. — Współpraca zewnętrzna: działania edukacyjne i informacyjne mające na celu edukację i zwiększenie widoczności CTA wśród ogółu społeczeństwa, środowisk opiniotwórczych oraz uczniów i studentów; koordynacja lokalnych działań informacyjnych w państwach przyjmujących. <p>Przed uwolnieniem pozostałej części dodatkowej składki państwa przyjmującego wymagany jest wiążący dokument zatwierdzony przez Radę CTAO ERIC (jej część przewidziano już na przyjęcie siedziby CTAO gGmbH). Oczekuje się, że siedziba główna będzie siedzibą Dyrektora Generalnego i dwóch dyrektorów pierwszego szczebla ⁽¹⁾ (operacje i administracja).</p>

(1) Dyrekcja pierwszego szczebla to jednostka organizacyjna o określonym zakresie i statucie; jednostką zarządza dyrektor. Dyrektorzy pierwszego szczebla podlegają bezpośrednio Dyrektorowi Generalnemu ERIC (szczebel zerowy), który jest ostatecznym organem wykonawczym do podejmowania decyzji w sprawie obserwatorium i wdrażania decyzji Rady w każdej sprawie. Dyrektor pierwszego szczebla jest odpowiedzialny za wdrażanie dyrektyw Dyrektora Generalnego związanych z zakresem i statutem swojej dyrekcji.

Państwo przyjmujące	Dodatkowa składka państwa przyjmującego	Warunki
Niemcy	6 750 000,00 EUR, w tym: udział w kosztach budowy budynku na potrzeby obszaru CTAO: 6 000 000,00 EUR;	<p>Przyjęcie centrum zarządzania danymi badawczymi CTAO ERIC (SDMC), gdzie zlokalizowane są następujące funkcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Zarządzanie kwestiami naukowymi: przygotowywanie zaproszeń do składania wniosków, pomoc w przygotowaniu wniosków i ich ocena oraz przygotowanie długoterminowego harmonogramu obserwacji do zatwierdzenia przez Dyrektora Generalnego, który ma zostać opublikowany przez siedzibę główną. — Utrzymanie oprogramowania: utrzymanie, aktualizacje, kontrola jakości i zarządzanie wersjami oprogramowania wykorzystywanego do obsługi potoków danych, rozpowszechniania danych, archiwizacji danych i udzielania dostępu obserwatorom. — Zarządzanie danymi: zarządzanie przepływem danych i obsługą potoków danych w obiektach obliczeniowych; kalibracja danych; zarządzanie symulacjami w celu opracowania funkcji reagowania według wskazań instrumentów; monitorowanie jakości danych. — Usługi w zakresie danych dotyczących obserwatorium: obsługa archiwum danych CTA zapewniającego dostęp do danych, funkcji reagowania według wskazań instrumentów oraz oprogramowania użytkownika. — Wsparcie dla użytkowników i szkolenia: m.in. za pośrednictwem podręczników, najczęściej zadawanych pytań, działu pomocy technicznej i szkół. <p>Przed uwolnieniem pozostałej części dodatkowej składki państwa przyjmującego wymagany jest wiążący dokument zatwierdzony przez Radę CTAO ERIC (jej część przewidziano już na przyjęcie siedziby CTAO gGmbH). Oczekuje się, że centrum zarządzania danymi badawczymi będzie siedzibą jednego z dyrektorów pierwszego szczebla ⁽²⁾ (zarządzanie kwestiami naukowymi).</p>
Hiszpania	30 000 000,00 EUR, obliczone jako % istniejącej wspólnej infrastruktury i usług w ORM wykorzystywanych na potrzeby CTAO.	<p>Przyjęcie północnego układu teleskopów CTAO ERIC w ORM przez okres 20 lat od rozpoczęcia eksploatacji, gdzie znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 4 teleskopy LST (23 m); — do 15 teleskopów MST (12 m); — budynek serwisowy; — drogi serwisowe łączące poszczególne teleskopy; — sieć kanałów wraz z odpowiednim okablowaniem i światłowodami zapewniającymi energię elektryczną i transmisję danych do wszystkich teleskopów oraz wszelkie urządzenia niezbędne do świadczenia tych usług. <p>Zapewnione zostaną:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wspólna infrastruktura: droga, komunikacja i dystrybucja energii elektrycznej do punktu przyłączenia usługowego; — wspólne usługi: <ul style="list-style-type: none"> — bezpłatny dostęp do transmisji danych IAC do europejskiej sieci danych; — zakwaterowanie i stołówka. <p>Przed uwolnieniem pozostałej części dodatkowej składki państwa przyjmującego wymagany jest wiążący dokument zatwierdzony przez Radę CTAO ERIC.</p>

Tabela 4

Prawa głosu członków na etapie budowy

Prawa głosu rozdziela się między członków proporcjonalnie do ich zobowiązań do wniesienia wkładu w koszty budowy i do udziału w gGmbH przed ustanowieniem CTAO ERIC (przed budową).

⁽²⁾ Zob. przypis powyżej.

Prawa głosu wyraża się w tysiącach. Biorąc pod uwagę, że wkładu ESO nie można waloryzować w taki sam sposób jak wkładu państw członkowskich, uzgodniono, że ESO posiada prawo głosu w wysokości 80 tys.

W poniższej tabeli przedstawiono prawa głosu każdego członka w oparciu o wkłady wymienione w tabeli 1

Członek	Wkład w koszty budowy (w mln EUR)	Prawa głosu
Austria	3,000	9
Republika Czeska	6,705	20
Francja	60,085	183
Niemcy	96,764	295
Włochy	69,251	211
Polska	16,578	51
Słowenia	0,716	3
Hiszpania	48,493	148
ESO		80
Ogółem	301,592	1 000

ZAŁĄCZNIK B

Podstawowe zasady dotyczące wkładu rzeczowego do CTAO ERIC**I.****Wkład rzeczowy**

1. Członkowie, partnerzy strategiczni, obserwatorzy i strony trzecie mogą wносить wkład rzeczowy w koszty budowy CTAO, art. 17 ust. 3 statutu CTAO ERIC.
2. Wkład rzeczowy oznacza wkład niepieniężny wniesiony na rzecz CTAO ERIC przez jednego z jego członków, partnerów strategicznych, obserwatorów lub strony trzecie i może obejmować:
 - (a) podzespoły techniczne i związane z nimi dokumenty, a także personel odpowiedzialny za ich montaż, testowanie, instalację lub integrację oraz weryfikację techniczną i naukową;
 - (b) prace badawczo-rozwojowe wykraczające poza etap budowy, a także personel potrzebny do wykonania prac badawczo-rozwojowych (nie uwzględnia się prac badawczo-rozwojowych na potrzeby budowy);
 - (c) personel delegowany do wykonywania określonych zadań; lub
 - (d) inne produkty lub usługi istotne dla CTAO ERIC i o które CTAO ERIC się zwróciło.
3. Członkowie, partnerzy strategiczni, obserwatorzy i strony trzecie wskazują podmiot (podmiot realizujący) do wniesienia wkładu rzeczowego w ich imieniu oraz do zajmowania się aspektami naukowymi i technicznymi dotyczącymi wkładu rzeczowego.
4. Wszystkie potencjalne wkłady rzeczowe w koszty budowy CTAO ERIC wymieniono w księdze kosztów. Rada określa w odpowiednim czasie potencjalne wkłady rzeczowe na etapie ulepszania CTAO oraz w prace badawczo-rozwojowe i wskazuje je w addendum do księgi kosztów oraz w addendum do opisu naukowego i technicznego.
5. Całkowita wartość wkładów rzeczowych określona jest w księdze kosztów. Wartości te wyrażone są na poziomie cen przyjętych w statucie i załącznikach, o ile nie uzgodniono inaczej. Standardową jednostką walutową w odniesieniu do wszystkich wkładów rzeczowych jest euro. Rada wdraża przepisy wewnętrzne dotyczące wkładów rzeczowych (ramy wkładu rzeczowego). Każdy wkład rzeczowy będzie stanowił przedmiot pisemnej umowy pomiędzy CTAO ERIC a podmiotem realizującym (umowa w sprawie wkładu rzeczowego), w której uwzględnia się m.in. specyfikację techniczną wkładu rzeczowego oraz harmonogram.
6. Rada ustanawia komitet doradczy, Komitet ds. Przeglądu Wkładu Rzeczowego, którego celem jest zapewnienie Radzie porady eksperckiej dotyczącej wkładów rzeczowych jako wkładu w koszty budowy, a także ocena wniosków, umów i kontraktów dotyczących wkładu rzeczowego oraz realizacji wniosków. Komitet udziela również porad Radzie w przypadku sprzecznych wniosków, częściowego lub całkowitego wycofania, ponownego przydziału i odchyień w dostarczeniu wkładu rzeczowego, które mogą prowadzić do zmiany wartości wkładu rzeczowego.
7. Jeżeli kierownictwo CTAO otrzymało od członka, partnera strategicznego, obserwatora, stron trzecich lub uznanego konsorcjum takich podmiotów oświadczenie o zainteresowaniu dostarczeniem elementu księgi kosztów, kierownictwo CTAO weryfikuje formalne i techniczne specyfikacje wniosku. Po tej weryfikacji Komitet ds. Przeglądu Wkładu Rzeczowego ocenia wniosek i umowę dotyczące wkładu rzeczowego i wydaje Radzie zalecenie w tej kwestii. W przypadku gdy kierownictwo CTAO otrzyma więcej niż jedno oświadczenie o zainteresowaniu dotyczącym tego samego elementu księgi kosztów, Komitet ds. Przeglądu Wkładu Rzeczowego udziela szczegółowej porady kierownictwu CTAO.

8. Po tym, jak podmiot realizujący przekaże CTAO wkład rzeczowy, kierownictwo CTAO weryfikuje i potwierdza zgodność wkładu rzeczowego z uzgodnionym zakresem dostawy określonym w odpowiedniej umowie w sprawie wkładu rzeczowego. Następnie CTAO informuje Radę i Komitet ds. Przeglądu Wkładu Rzeczowego o dostawie zgodnej z uzgodnieniami, a komitet zostaje poproszony o zalecenie, aby wkład członka, partnera strategicznego, obserwatora lub stron trzecich został zaliczony na poczet uzgodnionej wartości w księdze kosztów jako część jego całkowitego wkładu w etap budowy lub ulepszania CTAO ERIC.

W przypadku braku porozumienia między wnoszącym wkład a CTAO komitet ocenia dostarczony wkład rzeczowy i zaleca Radzie CTAO ERIC dalsze działania.

9. Członkowie, partnerzy strategiczni, obserwatorzy i strony trzecie ponoszą pełną odpowiedzialność za koszt swoich odpowiednich wkładów rzeczowych, w tym za wszelkie ekspozycje walutowe.

II.

Przydział wkładów rzeczowych

1. Członkowie, partnerzy strategiczni, obserwatorzy lub strony trzecie zainteresowane wniesieniem swojego wkładu rzeczowego w budowę konkretnych elementów ujętych w księdze kosztów odpowiadają – za pośrednictwem swojego podmiotu realizującego – na zaproszenie do wyrażenia zainteresowania dotyczące potencjalnych wkładów rzeczowych ogłoszone przez CTAO ERIC i przedkładają odpowiedni wniosek dotyczący takiego wkładu. Zachęca się członków do skupienia swoich interesów w celu uwzględnienia wszystkich potencjalnych wkładów rzeczowych i zminimalizowania nakładania się wniosków.
2. Rada podejmie decyzję o przydzieleniu wkładu rzeczowego danemu członkowi, partnerowi strategicznemu, obserwatorowi, stronie trzeciej lub uznanemu konsorcjum tych podmiotów oraz o określeniu jego wartości w księdze kosztów (art. 25 ust. 13 lit. e) statutu CTAO ERIC).
3. Członkowie, partnerzy strategiczni, obserwatorzy lub strony trzecie mogą przystąpić do konsorcjum w celu wniesienia wkładów rzeczowych z konkretnej pozycji księgi kosztów, w którym to przypadku odpowiedni wniosek dotyczący wkładu rzeczowego składają wspólnie wszyscy członkowie konsorcjum. We wniosku wskazuje się jeden podmiot realizujący jako wiodący podmiot realizujący. Wniosek zawiera również zasady współpracy między zaangażowanymi podmiotami realizującymi.

III.

Umowa w sprawie wkładu rzeczowego

1. Umowa w sprawie wkładu rzeczowego opiera się na wzorze umowy w sprawie wkładu rzeczowego zatwierdzonym przez Radę większością kwalifikowaną. Elementy szczegółowe umowy w sprawie wkładu rzeczowego są przedmiotem negocjacji między CTAO a podmiotem realizującym w odniesieniu do konkretnego wkładu rzeczowego.
2. Umowa w sprawie wkładu rzeczowego zawiera postanowienia zapewniające CTAO ERIC możliwość monitorowania postępu technicznego i programowego każdego wkładu rzeczowego oraz przekazywanie CTAO ERIC odpowiednich informacji i danych w sposób z góry określony i regularny. Obejmuje to sprawozdania z postępu prac, regularne spotkania i wizyty personelu CTAO ERIC do celów monitorowania i zapewniania jakości.

ZAŁĄCZNIK C

System podziału wkładów do budżetu rocznego CTAO ERIC po zakończeniu budowy (art. 22 statutu CTAO ERIC)

Definicje:

członek (pisany małą literą)	Każdy z członków, obserwatorów i partnerów strategicznych, niezależnie od ich roli w ERIC.
Wkład w koszty budowy	Suma wkładów w formie „bezpośrednich środków pieniężnych”, „innych (nie bezpośrednich środków pieniężnych)”, „wkładów przedbudowlanych” (na rzecz CTAO gGmbH), „materiałów i usług” oraz „EPC” wymienionych w art. 17 ust. 3 i załączniku A do statutu.
Rzeczywiste środki pieniężne	Suma rzeczywiście udzielonych wkładów „bezpośrednich środków pieniężnych” i „innych (nie bezpośrednich środków pieniężnych)” oraz „wkładów przedbudowlanych” na rzecz CTAO gGmbH wniesionych przez każdego członka.
Nominalne środki pieniężne	Nominalny wkład pieniężny oczekiwany od każdego członka. W przypadku wkładu w formie „materiałów i usług” oczekuje się łącznego wkładu pieniężnego równego udziałowi środków pieniężnych (środki pieniężne/(środki pieniężne + materiały i usługi)) w wysokości 40 %, oprócz wkładu przedbudowlanego na rzecz CTAO gGmbH proporcjonalnego do względnego wkładu członka w formie „materiałów i usług” na rzecz CTAO ERIC.

I.

Działalność CTAO ERIC jest finansowana z budżetu rocznego organizacji określonego w art. 22 ust. 2 statutu CTAO ERIC.

II.

Z wyjątkiem ESO, które nie jest zobowiązane do wniesienia wkładu pieniężnego na etapie eksploatacji, wkłady członków CTAO ERIC do rocznego budżetu CTAO ERIC po zakończeniu budowy (etap eksploatacji) odzwierciedlają udział każdego członka w kosztach budowy i wykorzystanie obserwatorium przez jego środowisko naukowe w okresie zdefiniowanym poniżej.

W celu ustalenia wkładu członków CTAO ERIC, którzy przystąpią po etapie budowy, faktyczny „udział z tytułu budowy” (opłata za przyjęcie) zostanie określony decyzją Rady jako jeden z warunków przyjęcia, w odniesieniu do art. 14 ust. 1 lit. e), f) i art. 15 ust. 1 statutu.

III.

Z wyjątkiem określonym w pkt IV wkłady członków do budżetu rocznego rozdziela się w następujący sposób:

- 50 % zgodnie z ich wkładem w koszty budowy określonym powyżej („udział z tytułu budowy”) oraz
- 50 % zgodnie z wykorzystaniem obserwatorium przez ich środowiska naukowe („udział zależny od wykorzystania”).

IV.

Różnica między rzeczywistymi środkami pieniężnymi a nominalnymi środkami pieniężnymi, jak określono powyżej, znajduje odzwierciedlenie w udziale członka w czasie obserwacji lub w udziale członka w kosztach eksploatacji. Dodatnie odchylenie wartości rzeczywistych środków pieniężnych od nominalnych spowoduje wydłużenie czasu obserwacji przydzielonego dla tego członka lub zmniejszenie udziału w kosztach eksploatacji. Rada uzgodni kwestie szczegółowe w odrębnym dokumencie programowym.

V.

Strony trzecie (art. 34 statutu) wnoszą wkład do budżetu rocznego zgodnie z odpowiednimi umowami stron trzecich zatwierdzonymi przez Radę. Inni użytkownicy wnoszą wkład w koszty eksploatacji związane z korzystaniem przez nich z CTAO, jak określono w polityce dostępu (art. 3 ust. 5 statutu).

VI.

Na początku etapu eksploatacji rozdziela się prawa głosu między członków proporcjonalnie do ich wkładu w koszty budowy, zgodnie z załącznikiem A. Prawa głosu wyraża się w tysiącach.

Rada powraca do kwestii powyższego rozdziału głosów. Przeglądy powinny odbywać się co najmniej raz na trzy lata, w oparciu o wkład członków w koszty budowy i wykorzystanie obserwatorium przez ich środowiska naukowe.

Biorąc pod uwagę, że wkładu ESO nie można waloryzować w taki sam sposób jak wkładu państw członkowskich, uzgodniono, że ESO posiada prawo głosu w wysokości 80 tys. niezależnie od systemu rozdzielania.

VII.

Rada CTAO ERIC podejmuje zwykłą większością głosów decyzję w sprawie zasad pomiaru wykorzystania obserwatorium, do których mają zastosowanie następujące wytyczne:

- Co do zasady wykorzystanie definiuje się jako „czas zapewniony”. Rada podejmuje decyzję w sprawie szczególnych ustaleń z użytkownikami odbiegających od tej zasady.
- Do określenia proporcjonalnego czasu wykorzystania przez danego członka uwzględnia się przynależność państwową instytutu, z którym wnioskodawca jest powiązany.
- Propozycje składane wspólnie przez wnioskodawców reprezentujących szereg członków przydziela się członkom proporcjonalnie do liczby wnioskodawców.
- Współpraca z wnioskodawcami z państw trzecich nie ma wpływu na przydzielanie czasu wykorzystania członkom. Liczba wnioskodawców z państw trzecich będzie ograniczona do ułamka całkowitej liczby wnioskodawców, przy czym kwestie szczegółowe określi Rada. Jeżeli wnioskodawcy z instytutów mających siedzibę w państwach trzecich są zaangażowani w taką współpracę, jedynie wnioskodawcy z instytutów mających siedzibę w państwach członkowskich będą brani pod uwagę przy proporcjonalnym przydziale wykorzystania.
- Wnioskodawców powiązanych z instytucjami finansowanymi ze środków międzynarodowych (np. CERN, SKA itp.) uznaje się za innych użytkowników, chyba że w umowach szczegółowych określono inaczej.

Wykorzystania na podstawie gwarantowanego czasu obserwacji wynikającego ze zobowiązań umownych CTAO ERIC nie wlicza się do wykorzystania przez środowisko naukowe członka (art. 3 ust. 4 statutu CTAO ERIC).

Rada określa kwestie szczegółowe i mechanizmy dotyczące rozliczania wykorzystania, a w szczególności względną wartość czasu obserwacji w odniesieniu do układu północnego i układu południowego oraz do części układów w przypadkach, w których do obserwacji wykorzystuje się jedynie część teleskopów w danym obiekcie.

VIII.

Obserwatorium CTA będzie działać zgodnie z zasadą, że średnie wykorzystanie jest proporcjonalne do udziału członków w projekcie, przy czym kwestie szczegółowe zostaną określone w polityce dostępu przyjętej przez Radę (art. 25 ust. 13 lit. j)). W ciągu pierwszych trzech lat etapu eksploatacji wkłady członków do rocznego budżetu CTAO ERIC będą rozdzielane według ich odpowiednich udziałów w kosztach budowy. Po upływie tego okresu przejściowego wkłady członków do rocznego budżetu CTAO ERIC będą odzwierciedlać ich wykorzystanie na podstawie średniej kroczącej z trzech lat. Celem zastosowania tej średniej kroczącej jest wykluczenie nagłych zmian stawek wkładów. Średnią kroczącą stosuje się w następujący sposób:

- Dyrektor Generalny CTAO dokonuje corocznego przeglądu wykorzystania CTAO i składa sprawozdanie Radzie, począwszy już od etapu budowy CTAO w terminie określonym przez Radę.
- Średnie wykorzystanie oblicza się w odniesieniu do trzech poprzednich lat dla każdego członka.
- Średnie wykorzystanie określa udział członka we wkładzie do budżetu rocznego na rok następujący po roku następnym.

Wkłady do budżetu rocznego wnoszone przez członków przystępujących na późniejszym etapie są zgodne z tymi samymi zasadami, które określono powyżej.

IX.

Oczekuje się, że znaczna część czasu obserwacji we wczesnych latach eksploatacji zostanie przeznaczona na realizację kluczowych projektów naukowych. Podział kosztów eksploatacji związanych z tym czasem obserwacji odbywa się zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi powyżej. Rada określa i zatwierdza jednomyślnie system rozliczania wykorzystania związanego z kluczowymi projektami naukowymi w zależności od szczegółowej charakterystyki danego projektu.

ZAŁĄCZNIK D

Członkowie, obserwatorzy i podmioty reprezentujące, partnerzy strategiczni i strony trzecie

CZŁONKOWIE	
Państwo lub organizacja międzyrządowa	Podmioty reprezentujące
Republika Austrii	Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung
Republika Czeska	Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Sportu
Republika Francuska	Ministère de l'enseignement supérieur, de la recherche et de l'innovation
Republika Federalna Niemiec	Federalne Ministerstwo Edukacji i Badań Naukowych
Republika Włoska	INAF – Istituto Nazionale di Astrofisica
Rzeczpospolita Polska	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Republika Słowenii	Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Innowacji
Królestwo Hiszpanii	Ministerstwo Nauki, Innowacji i Szkolnictwa Wyższego
ESO, Europejska Organizacja Badań Astronomicznych na Półkuli Południowej	ESO, Europejska Organizacja Badań Astronomicznych na Półkuli Południowej

OBSERWATORZY	
Państwo lub organizacja międzyrządowa	Podmioty reprezentujące
Konfederacja Szwajcarska	Sekretariat Stanu ds. Edukacji, Badań Naukowych i Innowacji

Następujące kraje lub organizacje międzyrządowe wyraziły zamiar dołączenia jako **partnerzy strategiczni** (zgodnie z art. 15 statutu):

Państwo lub organizacja międzyrządowa	Podmioty reprezentujące
Japonia	Uniwersytet w Tokio Ministerstwo Edukacji, Kultury, Sportu, Nauki i Technologii

Następujące instytucje lub osoby wyraziły zamiar dołączenia jako **strony trzecie** (zgodnie z art. 34 statutu):

Instytucja/osoba	Przynależność państwowa
Astronomy Australia Ltd (AAL)	Australia